

handläggare: Laila Väisänen

telefon: +46 8 508 25 444

handläggare: Linn Ljunglöf

telefon: +46 8 508 25 077

Till

socialtjänstnämnden

Ansökan till länsstyrelsen om utvecklingsmedel för att förstärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter ur år 2007:s anslag för följande projekt:
 - 1.1. Relationsvårdscentrum (RVC) med 3 000 000 kronor.
 - 1.2. Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal med 450 000 kronor.
 - 1.3. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik med 1 775 000 kronor.
 - 1.4. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning med 1 537 000 kronor.
 - 1.5. Utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH) med 600 000 kronor.
 - 1.6. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafem med 1 900 000 kronor.
 - 1.7. Förstärkningsmedel till frivilligorganisation Terrafem Stockholms ordinarie verksamhet med 230 000 kronor.
 - 1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt med 200 000 kronor.
 - 1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya med 550 000 kronor.
 - 1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta Fristad med 750 000 kronor.
 - 1.11. Förstärkning av frivilligorganisationen/stiftelsen KFUM Fryshusets verksamhet Elektra med 400 000 kronor.
 - 1.12. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm med 300 000 kronor.
 - 1.13. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour med 330 000 kronor.
 - 1.14. Kvinnors Nätverk - Linnamottagningen, kompetenshöjande utbildningar med 200 000 kronor.

- 1.15. Stockholmsuppdragen i hedersrelaterat förtryck och våld, utvecklingsprojektet med 2,0 kronor.
 - 1.16. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm med 250 000 kronor.
2. Socialtjänstnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Dag Helin

Eddie Friberg

Fredrik Jurdell

Rita Kahn

Sammanfattning

Regeringen har avsatt 109 miljoner kronor årligen för 2007 och 2008 för att förstärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ca 21,6 miljoner kronor att fördela. Sista ansökningsdag är den 1 oktober 2007.

Utvecklingsmedel kan sökas enbart av kommuner. I regeringens mål anges att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld ska långsiktigt förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommunernas arbete ska bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat. Socialdepartementet har även gett möjlighet att söka medel till verksamheter för män som utövar våld.

De sexton projektansökningarna handlar om både verksamheter i socialtjänstnämndens regi och frivilligorganisationers verksamheter. Socialtjänstnämndens projektansökningar är stadsövergripande; målgrupper finns i huvudsak i stadsdelsnämnderna. Socialtjänstförvaltningen hade i juni ett samrådsmöte med stadsdelsförvaltningar och önskemål samt synpunkter från det möte har beaktas i ansökningar som handlar om utbildningar för stadsdelsförvaltningarnas personal. Förvaltningen kontaktade också de frivilligorganisationer som bedriver kvinnojourer och stödverksamhet för våldsutsatta kvinnor i Stockholms stad. Ansökningarna om utvecklingsmedel till frivilligorganisationernas verksamheter är framtagna i samråd med dem.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samarbete med kansliavdelningen och avdelningen för individorienterade verksamheter.

Bakgrund

Regeringen har avsatt 109 miljoner kronor årligen för åren 2007 och 2008 för att förstärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ca 21,6 miljoner kronor att fördela.

Utvecklingsmedel kan sökas bara av kommuner. I regeringens mål anges att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld ska långsiktigt förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommunernas arbete ska bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat. Kommunerna förväntas ansöka om medel för

- att utveckla den egna verksamheten till stöd för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld,
- stödja frivilligorganisationernas ordinarie verksamhet och verka för att den kan utvecklas,
- stimulera nya frivilligorganisationer att starta verksamhet där sådan inte finns.

Målgrupper för verksamheter är: våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld, våldsutsatta kvinnor med funktionshinder, med missbruksproblem, med utländsk bakgrund och äldre kvinnor.

Socialdepartementet har även gett möjlighet att söka medel till verksamheter för män som utövar våld. Kommunen ska ansvara för ansökan men samverka med andra parter uppmuntras som till exempel kvinnojourer och andra kommuner. Det finns inga krav på att kommunen ska stå för delfinansiering av den föreslagna verksamheten.

Projektansökningarna(1-16)

1.1 Relationsvåldscentrum (RVC)

Mål

Stadsövergripande mål för kvinnofrid anges i ”Stockholms stads program för kvinnofrid” antaget av kommunfullmäktige den 15 april 2007. Det finns även en lagstadgad skyldighet för myndigheter att samverka bl.a. enligt förvaltningslagen, socialtjänstlagen och polislagen.

De personer över 18 år som har varit utsatta för relationsvåldsbrott och har gjort en polisanmälan vid Västerorts polismästardistrikt i Stockholms län ska bli erbjudna kontakt med RVC. Syftet är att personer som polisanmält relationsvåld ska erbjudas hjälp enligt SoL 5 kap. 11§ och att det även leder till att fler brottsoffer medverkar under utredningen samt att ärendet går till domstol.

Inom Västerorts polismästardistrikt upprättas i genomsnitt 150 polisanmälningar varje månad gällande personer som uppger att de har varit utsatta för brottet relationsvåld (främst heterosexuella kvinnor som lever i en parrelation). En stor andel av dessa personer vågar eller vill inte medverka under brottsutredningen, vilket försvårar polisens och åklagarnas arbete. Det leder i sin tur till att en stor andel utredningar inte kan fullföljas på grund av bristande bevisning.

Bakgrund

Den här ansökan om 3,0 miljoner kronor handlar om fortsättning av det treåriga utvecklingsarbete som påbörjades i mars 2007 i samarbete med Västerorts polismästardistrikt, Stockholms läns landsting, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekerö kommun, Solna stad och Sundbybergs stad samt Stockholms stad som projektets huvudman. Relationsvåldscentrum startades i mars 2007 med inspiration från de kanadensiska modellerna "Crisis Team" och "Victim/Witness Assistance Program". Utvecklingsarbetet har påbörjats bl.a. med stöd från länsstyrelsen och de medverkande kommunerna och myndigheterna.

RVC:s arbete går i korthet ut på att de personer över 18 år som har varit utsatta för relationsvåldsbrott och har gjort en polisanmälan vid Västerorts polismästardistrikt i Stockholms län, ska erbjudas en kontakt hos Relationsvåldscentrum. Vid RVC arbetar socio-nomer som är anställda av kommunen, men som är placerade hos Västerortspolisen i Solna. Polisen inhämtar samtycke från den brottsutsatta och vid samtycke tar RVC kontakt med den brottsutsatta snarast möjligt. RVC gör en individuell bedömning av vad den personen behöver och därefter lotsas han/hon vidare till relevant stödsats. Vid behov kan RVC:s personal följa med exempelvis till sjukvården, domstolen eller socialtjänsten. Relationsvåldscentrum är en kvalitetshöjande verksamhet som främst ska fänga upp de personer som ännu inte har en stödkontakt.

Projektplan

- De personer över 18 år som har varit utsatta för relationsvåldsbrott och har gjort en polisanmälan vid Västerorts polismästardistrikt ska bli erbjudna kontakt med RVC.
- De brottsutsatta ska kunna uppleva att de har fått ett bra bemötande och omhändertagande under brottsutredningen.
- Säkerställa att de brottsutsatta får information om rättsprocessen och erbjuds praktisk hjälp vid behov.
- Fler personer som polisanmäler relationsvåldsbrott ska vilja och våga medverka under brottsutredningen samt under eventuell rättegång.
- Personalen vid RVC ska ha en jourtelefon under vardagar på dagtid där anhöriga, brottsutsatta samt samverkanspartners kan komma i kontakt med RVC för rådgivning.
- Fler personer anmäler relationsvåldsbrott så att mörkertalet därmed kan minska.
- Bevissäkringen och brottsutredningarna gällande relationsvåldsbrott ska förbättras vilket kan leda till att antalet förundersökningsprotokoll som polismyndigheten överlämnar till åklagarmyndigheten ökar, samt att åklagarna därmed i sin tur kan väcka åtal i fler ärenden.

- Samverkansplanen mot relationsvåld inom Västerort antas och implementeras.
- RVC:s samverkanspartners upplever att samverkan förbättrats efter RVC:s tillkomst.

Förvaltningens bedömning

Projektet har kommit i gång i en liten skala. Bland annat under semestermånaderna juli - augusti 2007 har en socionom arbetat med cirka 40 pilotärenden som inkommit till RVC. I september 2007 påbörjar ytterligare två socionomer sin tjänstgöring och fler ärenden kan tas emot. En utvärdering av RVC:s första projektår kommer att genomföras under våren 2008.

Några slutsatser som redan nu går att skönja är att behovet av stöd, hjälp och råd när det gäller denna målgrupp är oerhört stort och att det är viktigt att erbjuda stöd till de brottsutsatta omgående. Poliserna uppskattar avlastningen och de upplever att de därmed har möjlighet att effektivisera sitt utredningsarbete. Flera brottsutsatta har efter stödsamtal med RVC:s personal gjort kompletterande polisanmälningar och blivit mer aktiva vid förhör samt under rättegången.

Den här ansökan handlar om det andra årets utveckling av Relationsvåldscentrum i Västerorts polismästardistrikt. Det ansökta beloppet uppgår till 3,0 miljoner kronor och avser personalkostnader (1,9 mkr), verksamhetskostnader som tolk, utbildningar, handledning, informationsmaterial, resor (600 000 kr), utvärdering (230 000 kr) internutbildningar med samverkanspartners, administration, konferens- och möteskostnader (270 000 kr).

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar med hänvisning till ovanstående att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om 3,0 kronor för det fortsatta utvecklingsarbete som RVC utför inom Västerorts polismästardistrikt.

Bilaga

Ansökan

1.2. Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal

Mål

I det stadsövergripande kvinnofridsprogrammet som antogs av kommunfullmäktige i april 2007 anges att: "Stadsdelsnämnderna ansvarar för att de handläggare som bemöter och behandlar våldsutövande män har en adekvat utbildning och kunskap om mäns våld mot kvinnor i nära relationer."

Bakgrund

Projektansökan handlar om att kvalitetsutveckla den egna kommunala verksamheten till stöd för våldsutsatta kvinnor och barn genom att skapa resurser för att motivera män/partner att sluta använda våld i sina nära relationer. För närvarande erbjuds inte nå-

gon spetsutbildning som sätter fokus på den våldsutövande mannen/partnern vid någon högskola eller något universitet i Sverige. Därför söker förvaltningen utvecklingsmedel hos länsstyrelsen för att tillsammans med Uppsala universitets sociologiska institution skapa en utbildning som är lämplig för socialtjänsten.

Erfarenheterna av projektet Järva kvinnofrids verksamheter som riktade sig till våldsutövande män visar att de som inom socialtjänsten arbetar och kommer i kontakt med dessa frågor måste ha spetskunskap i kvinnofridsfrågor och om hur man kan bemöta och stödja män. Annars blir inte insatsen effektiv. Järva kvinnofrid var ett samarbetsprojekt mellan Kista, Spånga -Tensta och Rinkeby stadsdelsnämnder. Projektet hade tre delområden: våldsutsatta barn (Gungan i Kista sdf), våldsutsatta kvinnor (Rinkeby kvinnofridsteam) och våldsutövande män (Järva manscentrum, Spånga -Tensta sdf). Järva kvinnofrid genomfördes under åren 2005-06 med stöd av Kompetensfonden.

I Näringsdepartementets regi genomfördes år 2006 en kartläggning av interventioner, kunskap och utvecklingsbehov "Mäns våldsutövande - barns upplevelser". Kartläggningen visar att i de verksamheter som riktar sig till män (ca 50 i hela landet) finns i många fall stora brister. Det handlar bl.a. om säkerhet för kvinnor och barn, dokumentation av interventionsmodeller, uppföljning och utvärdering av verksamhetens effekter. Kartläggningen föreslår utvecklingsprogram bl.a. för erfarenhetsutbyte och fortbildning.

Enligt socialtjänstlagen är det socialtjänstens ansvar att utreda och verkställa insatser inom området. Det är därför socialtjänsten bör prioriteras i utbildningssammanhang. Också det faktum att samtliga stadsdelsförvaltningar på något sätt är involverade i samverkan (familjevåldsenheter, kvinnofridsteam, barncentrum, relationsvåldscentrum, rådgivningscenter) med andra myndigheter och organisationer ökar efterfrågan på spetsutbildning i kommunen.

Statistiska centralbyrån (SCB) genomför rikstäckande undersökningar om levnadsförhållanden (ULF-undersökningar). I en sådan undersökning ställdes senast för sex år sedan fördjupningsfrågor om våld och hot. Utifrån undersökningen kan man göra grova beräkningar av det sannolika antalet kvinnor som utsätts för hotelser och våld under en ettårsperiod i Stockholms län.

Enligt ULF- undersökningarna 2000 - 2001 blev det i länet att

- 55 000 kvinnor utsätts för våld eller hot om våld
- 19 000 kvinnor utsätts för fysiskt våld oavsett plats
- 16 000 kvinnor utsätts för våld eller hot om våld i en bostad
- 11 000 kvinnor utsätts för hot om våld i en bostad
- 6000 kvinnor utsätts för fysiskt våld i en bostad
- 4000 kvinnor utsätts för våld som leder till sjukvårdsbesök oavsett våldsplats.

Källa: "Mäns våld mot kvinnor - ett folkhälsoproblem", rapport från Centrum för folkhälsa, Stockholms läns landsting, 2007:1. Enligt SCB:s befolkningsstatistik hade Stockholms län år 2006 ca 1,9 miljoner invånare, varav Stockholms kommuns andel var ca 783 000 invånare.

Socialtjänstförvaltningens kvinnofridsverksamheter och kompetenshöjande utbildningsuppdrag har flera gånger anlitat föreläsare bl.a. från Uppsala och Umeå universitet som bedriver forskning och genomför kartläggningar i kvinnofridsfrågor. Även vid studiebesök och deltagandet i nationella och internationella konferenser i "mansfrågor" har behovet av högskoleutbildning för stadens personal aktualiserats. Fil.dr Maria Eriksson vid Uppsala universitet har varit förvaltningens kontaktperson. Hon har bl.a. varit programkoordinator för Nordiska Ministerrådets femåriga forskningsprogram på temat kön och våld och ansvarade också för den tidigare nämnda kartläggningen på Näringsdepartementet som handlade om stöd- och hjälpverksamheter för våldsutövande män. Hennes doktorsavhandling handlade om hur faders våld hanteras i samband med skilsmässor och separationer. Maria Eriksson har varit uppskattad föreläsare i stadsdelsförvaltningarnas kompetenshöjande utbildningar.

Projektplan

Socialtjänstförvaltningens kvinnofridssamordnare har i samarbete med Maria Eriksson och projektansvarige från Järva manscentrum diskuterat kursplanen för 10 poängs uppdragsutbildning "Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal" i stadsdelsförvaltningar.

Utbildningsmålen för den här första utbildningen är att de studerande ska förvärva forskningsförankrade kunskaper och färdigheter som är användbara för arbetsledande, organisatoriska och utredande funktioner inom socialtjänsten. Antalet platser är 30 och kursen ges i Uppsala över två terminer med 5 poäng per termin.

För examen krävs att studenten har:

- Förvärvat de kunskaper och den praktiska förmåga som krävs för att som handläggare inom socialtjänsten bemöta män som utövar våld mot kvinnor och barn i nära relationer.
- Förvärvat förmåga till att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, samt förmåga till självständiga och kritiska bedömningar i handläggningen av ärenden där män använder våld.
- Förvärvat de teoretiska och praktiska kvalifikationer som gör honom/henne lämplig att planera och följa upp olika slag av behandlingsinsatser riktade till våldsutövande män, här ingår att ha förvärvat grundläggande kunskaper om upplägg och innehåll i olika påverkans- och behandlingsprogram riktade till våldsutövande män, inklusive fördelar och begränsningar.
- Förvärvat förmåga att följa kunskapsutvecklingen på området arbete med våldsutövande män.
- Förvärvat kunskaper och praktisk förmåga att bemöta och bedöma olika grupper våldsutövande män, i första hand med utgångspunkt i ålder, etnicitet samt föräldraskap.

Facknämnders och stadsdelsnämnders egen insats kan t.ex. bli att de som deltar i utbildningen gör det på arbetstid. Projektet beräknas pågå fr.o.m. januari 2008 t.o.m. december

2008. Det ansökta beloppet (450 000 kr) avser Uppsala universitets avgift per utbildningsplats (30ggr 15 000 kr).

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel med 450 000 kronor för ”Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal”.

Bilaga

Ansökan

1.3. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik

Bakgrund

Kvinnor som utsätts för våld och har en egen missbruksproblematik kan inte tas emot på kvinnojourerna i länet eller på Kriscentrum för kvinnor. Anledning till detta är bl.a. att på skyddade boenden finns kvinnor med barn och jourerna samt kriscentrum saknar resurser att ta hand om missbruksproblematiken. I Stockholms län finns cirka 10 000 kända narkotikamissbrukare. Vad gäller personer med alkoholberoende anses dessa utgöra 8-10% av befolkningen enligt Statens folkhälsoinstitut. Kvinnor utgör vanligen 20-30% av missbrukarpopulationen. Detta innebär att antalet kvinnor med missbruksproblem skulle utgöra fler än 50 000 i länet.

Undersökningar har visat att en klar majoritet av missbrukande kvinnor någon gång i livet utsatts för våld. Av 300 kvinnor inom kriminalvården visade sig 70 % ha varit utsatta för fysiskt eller psykiskt våld och 39 % hade varit utsatta för sexuella övergrepp av olika slag. Dessa siffror förekommer bl.a. i studien ”Mäns våld mot missbrukande kvinnor - ett kvinnofridsbrott bland andra” (Holmberg, Smirthwaite, Nilson). Studien gjordes år 2005 på uppdrag av Mobilisering mot narkotika (MOB) i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Projektplan

Denna projektansökan om handlar att Riksförbundet för narkotika- och läkemedelsberoende, RFHL i Stockholm, i samarbete med socialtjänstförvaltningen utvecklar en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem. RFHL har utarbetat en projektplan i samarbete med några kvinnojourer i länet samt socialtjänstförvaltningen.

Syftet med ansökan är att under första året anställa en projektledare, vars uppdrag är att anskaffa lokaler för ett skyddat boende, etablera kontakt med samarbetspartners (t.ex. landstingets beroende- och hälsovård, stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, andra kommuner inom länet, polisen etc.), starta telefonjour, anställa personal och stödpersoner. Således uppgår personalkostnader under det första året till 1,2 miljoner kronor. De andra kostnaderna handlar om inventarier och drift (170 000 kr) jourlägenhet (160 000 kr) handledning, utbildning och administration (195 000 kr) samt utvärdering (50 000 kr).

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om 1 775 000 kronor för att i samarbete med Riksförbundet för narkotika- och läkemedelsberoende, RFHL i Stockholm utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem.

1.4. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning

Mål

I Stockholms stads program för kvinnofrid 2007-2010 som antogs av kommunfullmäktige i april 2007 framgår att stadsdelsnämnderna ansvarar för att den personal som arbetar med personer med funktionshinder har tillräcklig kunskap för att uppmärksamma när någon blir utsatt för våld. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för att det finns rutiner för hur personal som uppmärksammar våld mot en funktionshindrad ska agera.

Socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad ansöker om 1 537 000 miljoner kronor från länsstyrelsen i syfte att stärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning. Ansökan avser kalenderåret 2008. Ambitionen är samtidigt att planera för ett långsiktigt arbete och att längre fram ansöka om fortsatta medel för 2009 och därefter. I projektet ska ingå en effektutvärdering av de insatser som genomförs.

Bakgrund

En kvinna med funktionsnedsättning kan som alla andra kvinnor utsättas för olika typer av våld. Kvinnan kan dessutom vara särskilt utsatt eftersom hon till följd av funktionsnedsättningen ofta är beroende av andra för att klara sitt dagliga liv.

I Utredningsinstitutet Handus rikstäckande studie om mäns våld mot kvinnor med funktionshinder från 2007 framgår att 33 procent av de drygt 1000 kvinnor med funktionsnedsättning som besvarat enkäten har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. Studien omfattar kvinnor med rörelsehinder eller synskador som gör att de har svårt att fly, försvara sig och orientera sig rumsligt i en hastigt uppkommen situation. En specifikt riktad studie bland kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning visar liknande resultat. Situationen för kvinnor med funktionshinder i Stockholms stad beträffande utsatthet för våld kan antas vara densamma som för funktionshindrade kvinnor i hela landet.

Bland medarbetare i staden som i sin yrkesutövning möter personer med funktionsnedsättning finns ett behov av ökad kunskap om våld mot kvinnor med funktionshinder. Kunskap behövs för att kunna uppmärksamma och hantera situationer där funktionshindrade kvinnor utsätts eller riskerar att utsättas för våld. Personalen ska kunna vidta omedelbara och adekvata åtgärder.

Det finns även behov av att utveckla en tydligare och mer strukturerad samverkan mellan alla berörda instanser, internt i staden och externt: med frivilligorganisationer, polismyndighet, landsting och överförmyndarnämnd.

Projektplan

Projektansökan avser planering och genomförande av utbildningsinsatser för medarbetare som kan komma i kontakt med kvinnor med funktionsnedsättning som utsätts för våld. En lathund tas fram och dess syfte är att vara ett stödverktyg i att hantera och agera i sådana situationer när medarbetare uppmärksammar våld mot kvinnor med funktionshinder.

Den långsiktiga planen innehåller fortsatta riktade utbildningsinsatser (10x2 halvdagar) 2009 och fortsatt arbete med att utveckla arbetssätt och samarbetsformer, bl.a. med den framtagna lathunden som grund.

Socialtjänstförvaltningen kommer under projektets gång ta kontakt med socialtjänstnämndens handikappråd, Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, Forum kvinnor och handikapp, Polismyndigheten i Stockholms län och Stockholms läns landsting för samråd kring projektet, utbildningarna och den lathund som ska tas fram.

Projekttiden är fr.o.m. 1 januari t.o.m. 31 december 2008.

Planerad verksamhet 2008:

- 10 övergripande heldagsutbildningar om våld mot kvinnor med funktionshinder (100 deltagare per gång)
- Riktade utbildningar om 5x2 halvdagar för olika kategorier av medarbetare såsom vårdare, personliga assistenter, boendestödjare, chefer, biståndshandläggare, gode män m fl. (30 deltagare per gång)
- En effektutvärdering av projektinsatserna.

Förvaltningens bedömning

Behovet har framkommit i olika utbildningssammanhang, framför allt från medarbetare som arbetar i särskilda boenden eller som arbetar inom hemtjänst, boendestöd eller personlig assistans. Vidare efterfrågas anvisningar över och metoder i hur man agerar i dessa situationer. Förvaltningen anser att det är angeläget att utveckla kvinnofridsarbete bland personalen som arbetar inom omsorgen samt bedömer omsorgsbehov. För att genomföra satsningen anställs en projektledare för två år. Lönekostnader och administrationen för det första året uppgår till 847 000 kronor, utbildningar, föreläsningar enligt projektplanen (170 000 kr), konferenslokaler (170 000 kr), extern utvärdering (150 000 kr) och infomaterial/lathund (120 000 kr).

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden i Stockholms stad beslutar att ansöka om 1 537 000 kronor hos Länsstyrelsen i Stockholms län för kompetenshöjande utbildningar i syfte att stärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning.

Bilaga

Ansökan

1.5. Ansökan om utvecklingsmedel till kvinno- och barnjourns verksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH)

Bakgrund

Ansökan handlar om utökat stöd till frivilligorganisationens (Alla Kvinnors Hus) ordinarie verksamhet och resurser för dess utveckling.

Alla Kvinnors Hus (AKH) erbjuder skydd, stöd och rådgivning, arbetar utåtriktat med utbildning, opinionsbildning samt förebyggande verksamhet i första hand riktad mot ungdomar. Verksamheten är organiserad i tre huvudområden: Kvinnojour, Barnjour och Team för Våldtagna Kvinnor. Med verksamhetsbidrag från Stockholms stad och egna intäkter från det skyddade boendet finansieras två tjänster i Kvinnojouren, en i Barnjouren och en i Team för Våldtagna kvinnor (ledning, administration och fastighetsskötsel tillkommer).

Kvinnojouren ansvarar för det skyddade boendet med plats för elva kvinnor och deras barn. AKH är det enda boendet i Stockholm som kan ta emot mammor med tonårspojkar - i mån av plats finns en etta och en tvåa för detta behov. I Kvinnojourens verksamhet ingår även telefonjour, enskilda stödsamtal samt samtalsgrupper som främst vänder sig till kvinnor som inte bor i det skyddade boendet. Arbetet med de ”externa” stödsökande utförs i första hand av 70 volontärer som är direkt knutna till Kvinnojouren. Kvinnojourens två anställda ansvarar således för upp till elva kvinnors skyddade boende, volontärsamordning (rekrytering, utbildning, stöd och handledning) av 70 volontärer, jourtelefon under dagtid, studiebesök samt deltagande i diverse nätverk och samarbetsgrupper. Med nuvarande resurser har AKH svårt att upprätthålla god standard på verksamheten och samtidigt utveckla metoder samt söka ny kunskap. Därför har nu ytterligare två tjänster inrättats på prov, än så länge utan fullgod finansiering. En andra tjänst i Barnjouren är delvis finansierad av sparade medel samt bidrag från en stiftelse. Den tredje tjänsten i Kvinnojouren är helt ofinansierad och avslutas i november om inte AKH får utökade medel.

Utvecklingsbehov

I takt med förändringar i samhället blir stödsökande kvinnors problematik allt mer komplex. Stödbehovet i det skyddade boendet ökar liksom behovet av kunskap för arbete med hedersrelaterat våld.

AKH:s egna och omvärldens krav på kvalitet och professionalitet har ökat. En kvinnojour behöver ökade grundläggande resurser för att hålla och utveckla metoder och kunskap.

Köerna till den öppna stödverksamheten är långa. AKH behöver rekrytera, utbilda och handleda fler volontärer för att möta växande efterfrågan.

Kvinnor med söner (13-18 år) kan undvika att söka skydd och sönerna kan uppleva att de utgör ett hinder för förändring. AKH vill uppmärksamma och utveckla stödet till dessa kvinnor och tonårspojkar.

AKH vill nå äldre kvinnor och utveckla stödet till dem.

Mål för utveckling av AKH:s verksamheter:

- ännu högre kvalitet för att möta egna och omvärldens krav,
- bra samarbete med socialtjänst, polis och rättsväsende,
- utveckla stöd till kvinnor med tonårssöner (fler platser) och direkt till de tonårspojkar (13-18 år) vars mödrar utsatts för partnervåld,
- utveckla stöd till äldre kvinnor (55 år och äldre) genom uppsökande verksamhet och genom speciella grupper, verksamheter/föreningar som riktar sig till äldre,
- ökad kunskap och bättre metoder för arbete med hedersrelaterat våld,
- utökat och mer omfattande förebyggande arbete (utbildningar, föreläsningar, skolinformationer o.s.v.).

Förvaltningens bedömning

Antalet polisanmäla kvinnofridsbrott och våldtäkter inomhus har ökat under de senaste åren. Att dessa brott polisanmäls oftare är en positiv utveckling men det medför också att samhället i samråd med rättsväsendet måste utveckla stöd- och hjälpåtgärder för brottsoffer för att de ska kunna få upprättelse och bearbeta trauman. Alla Kvinnors Hus (AKH) är en viktig sakkunnig aktör i detta arbete, efterfrågad samarbetspartner av förvaltningen och stadsdelsförvaltningar i Stockholms kvinnofridsarbete.

Socialtjänstförvaltningen anser att den utveckling och utökning som behövs inom Barnjouren med fokus på stöd till tonårspojkar är ett nytt inslag som ska komma i gång. Även stödsamtal med äldre kvinnor behövs och utveckling av stödgrupper (55 och äldre) för dem. En sådan verksamhet saknas helt och hållet i Stockholm. Om kognitiv gruppverksamhet för äldre kvinnor finns bl.a. goda erfarenheter i Ottawa/Kanada där förvaltningens representanter var på studiebesök för ett år sedan.

Förvaltningen delar AKH:s problembeskrivning av nuläget. Den ökade belastningen på Kvinnojouren och i det skyddade boendet kan inte bemötas utan personella resurser. Inte heller utlandsfödda kvinnors hjälpbehov. En långsiktig satsning på utbildningar av volontärer och metodutveckling i frivilligarbete är viktiga och bör tillgodoses. För att kunna utöka sin verksamhet på kvinno- och barnjouren föreslår förvaltningen att av det ansökta beloppet hos länsstyrelsen utgör 500 000 kronor personalkostnader under det första projektåret och att 100 000 kronor avser deltagande i utbildningar samt informationsmaterial.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Alla Kvinnors Hus utökade verksamheter med 600 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.6. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Terrafem.

Bakgrund

Terrafem är en partipolitisk och religiöst obunden förening som bedriver arbete för att stärka och stödja flickor och kvinnor med utländsk härkomst, som utsatts för mäns våld. Terrafem är en rikstäckande förening med tre lokala fristående föreningar i Stockholm, Malmö och Göteborg.

Terrafem bedriver sedan 2004 Tjejhus, ett skyddat boende för unga kvinnor (18-26 år) som utsatts för hedersrelaterat våld. Tjejhuset är idag delvis självfinansierat men erhåller visst stöd från Länsstyrelsen i Stockholm län (som finansierade uppstartandet av boendet). Tjejhus har sammanlagt fem platser och kvalificerad personal både dagtid och nattetid. Tjejhuset har sedan starten varit fullbelagt i långa perioder.

Projektplan

Många av de kvinnor/unga kvinnor som bor på skyddade boenden har efter en tid behov av att ta nästa steg mot ökad självständighet och återanpassning till samhället men med fortsatt professionellt stöd. En boendeform där dessa kvinnor/unga kvinnor kan ta ett ökat ansvar för sitt dagliga liv samtidigt som de kan undvika isolering och få relevant stöd vid behov, ett så kallat stödboende eller steg 2-boende.

Terrafem har erbjudits av en känd fastighetsförvaltare att ta över/hyra ett 15-tal lägenheter i Stockholms stad där ett sådant stödboende skulle kunna erbjudas. Lägenheterna ligger samlade i samma fastighet med möjlighet för gemensamma utrymmen. Platser på boendet skulle enligt planen kunna erbjudas kvinnor/unga kvinnor som nästa steg efter skyddat boende. Detta görs i samråd med relevant stödperson och förslagsvis personal från det skyddade boende där de varit placerade samt av socialtjänst i respektive stadsdelsnämnd/kommun. Ett kontinuerligt stöd ska dagligen erbjudas till de boende även gruppverksamhet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till Terrafems utvecklingsplaner om uppstartandet av ett så kallat steg 2- boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor. Förvaltningen ser det som angeläget att kvinnor/unga kvinnor som bott i ett skyddat boende kan erbjudas en boendeform som innefattar kontinuerligt stöd och motverkar framtida isolering.

De lägenheter som Terrafem erbjudits att ta över lämpar sig främst för unga kvinnor eller kvinnor utan barn då lägenheterna är förhållandevis små, i genomsnitt 25 kvm. Under projektets första år bör det utredas hur verksamheten ska finansieras, det vill säga vilka avgifter som ska tas ut för placering i boendet. Projektet bör efter ett års verksamhet följas upp för att få en bedömning av hur stort behovet är av steg 2-boende och sedan avgör resultatet i bedömningen huruvida verksamheten ska fortsätta. Terrafem bör även uppvakta och informera andra kommuner om projektet.

De stödboenden för målgruppen som enligt uppgifter främst används av staden idag är stadens egna boenden samt även de skyddade boenden som tillhandahåller egna lägenheter för de kvinnor/unga kvinnor som varit placerade hos dem exempelvis Kruton och Ersta Fristad.

Inför beredningen av denna ansökan har synpunkter inhämtats från förvaltningens egna verksamheter Kriscentrum för kvinnor och Kruton samt från Kista - Rinkeby stadsdelsförvaltnings Kvinnofridsteam. Alla uttryckte att ett behov av steg 2-boenden finns men att det i dagsläget är svårt att bedöma i vilken utsträckning.

Det ansökta beloppet avser hyreskostad 864 000 kr/år (4500 kr per månad/ lägenhet), personal två heltidstjänster (med tidsbegränsad anställning/projektanställning) + handledning 900 000 kr, underhåll/upprustning av lägenheterna 64 000 kr (4000 kr per år/ lägenhet), administration 12 000 kr och utvärdering/uppföljning 60 000 kr. Efter avslutad bidragsgivning från Länsstyrelsen i Stockholms län utgår förvaltningen ifrån att verksamheten kommer vara självfinansierad med egna intäkter från placering stadsdelsförvaltningar och andra kommuner.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att socialtjänstnämnden godkänner ansökan om utvecklingsmedel för Terrafems utökade verksamhet med 1 900 000 kronor.

Bilaga

Terrafems förslag till ansökan

1.7. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Terrafem Stockholms ordinarie verksamhet.

Bakgrund

Terrafem Stockholm bedriver ett omfattande arbete med att ge psykosocialt-, praktiskt- och juridiskt stöd till kvinnor/unga kvinnor med utländsk härkomst i Stockholm som utsätts för mäns våld. Föreningen bedriver en jourtelefon som erbjuder stöd på 43 olika språk, tar emot besök av kvinnor som är i behov av stödsamtal samt driver interna och externa utbildningar.

Terrafem Stockholm har sedan 2006 erhållit projektstöd av socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) med 300 tkr per år för sin lokala verksamhet i Stockholm.

Förstärkningsbehov

Bland de kvinnor som söker stöd hos Terrafem Stockholm är vissa språk kraftigt överrepresenterade vilket skapat en överbelastad situation för de jourkvinnor/volontärer som talar dessa språk.

Jourkvinnorna inom Terrafem Stockholm genomgår en omfattande utbildning innan de svarar i jourtelefonen. Syftet är att kvalitetssäkra det stöd som ges. Föreningen har även behov av att utveckla detta arbete ytterligare för att nå fler frivilliga jourkvinnor som kan

svara i den rikstäckande jourtelefonen. Specifikt finns det ett behov av att göra en satsning mot de språkgrupper där efterfrågan är stor.

Föreningen är därför i behov av att anställa en person med relevant utbildning som talar något eller några av de mest efterfrågade språken. Den tilltänkta tjänsten ska arbeta med att samordna jourverksamheten, volontärerna och de utbildningar som bedrivs.

Föreningen anger även ett behov av att utöka den handledning som idag ges till de anställda och frivilliga inom jourverksamheten samt att bredda sina utbildningar för att säkerställa den juridiska kompetensen ytterligare hos jourkvinnorna.

Förvaltningens bedömning

Genom att Terrafem Stockholm har möjlighet att erbjuda de hjälpsökande kvinnorna stöd på 43 olika språk så är deras jourverksamhet ett betydande komplement till stadens egna verksamheter.

Av OFU beviljades Terrafem Stockholm projektstöd med 300 000 kronor för 2007. Projektstödet innefattade bland annat en halvtidstjänst för jour- och volontärsamordnare.

Förvaltningen gör bedömningen att Terrafem Stockholms förslag till ansökan hos Länsstyrelsen i Stockholms län bör stödjas men bara med en halvtidstjänst då en halvtidstjänst redan är finansierad av Stockholms stad. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning. Förvaltningen anser även att ansökan om utökad handledning för de anställda och frivilliga bör stödjas. Förvaltningen har diskuterat bedömningen med representant för Terrafem Stockholm.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om förstärkningsmedel till Terrafem Stockholm med 230 000 kronor.

Bilaga

Terrafem Stockholms förslag till ansökan.

1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt.

Bakgrund

Kvinnors Rätt arbetar sedan flera år tillbaka med att motverka kulturellt och sexuellt förtryck. Föreningen är specialiserad på persisktalande familjer. Föreningen bedriver jourtelefon för kvinnor/unga kvinnor som behöver socialt och juridiskt stöd samt praktisk hjälp kring våld och trakasserier av närstående. Kvinnors Rätt arbetar även förebyggande bland annat med upplysande information om kvinnors rättigheter och genom eget radioprogram på persiska.

Kvinnors Rätt erhöll 2007 verksamhetsstöd från OFU med 400 000 kronor

Utvecklingsplan

Kvinnors Rätt har under flera år erbjudit ett direkt stöd, rådgivning och konkret hjälp till kvinnor som utsatts för mäns våld och trakasserier. Nu känner man ett behov inom föreningen att utveckla verksamheten genom att starta/tillhandahålla en jourlägenhet kopplad till stödverksamheten. Jourlägenhetsbehov är mycket ett resultat av att man inom Kvinnors Rätt upprepade gånger kommit i kontakt med hjälpsökande kvinnor som av olika skäl inte vill slussa vidare till skyddade boenden eller annan hjälp instans när en sådan bedömning görs. Många kvinnor återvänder därför till den våldsamma relationen. Språk- och kulturförståelse anges bland annat som förklaring av de stödsökande kvinnor när de inte vill ta kontakt med annan frivilligorganisation eller myndigheter.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till utvecklingsplanerna inom Kvinnors Rätts verksamhet. Dock anser förvaltningen att jourlägenheten inte ska och säkerhetsmässigt kan ses som ett skyddat boende utan som ett tillfälligt boende för utsatta kvinnor i akut kris. Förvaltningen anser att en sådan lägenhet enbart ska nyttjas för att avvärja den värsta krisen och att man inom Kvinnors Rätt om möjligt ska försöka inge förtroende hos kvinnorna för att flytta till ett skyddat boende när detta behov finns och samtidigt erbjuda fortsatt stöd hos föreningen.

Det ansökta beloppet avser hyreskostnad 24 000 kr, personal deltidstjänst 100 000 kr, underhåll/upprustning 50 000 kr och administration 26 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Kvinnors Rätts utökade verksamhet med 200 000 kronor.

Bilaga

Kvinnors Rätts förslag till ansökan.

1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya.

Bakgrund

Systerjouren Somaya är en ideell förening som arbetar med brottsofferstöd till misshandlade, hotade och våldtagna kvinnor/tjejer och deras barn. Föreningens jourkvinnor är flerspråkiga muslimer utbildade i kvinnojourkunskap med kulturkompetens och förståelse för i synnerhet de hjälpsökande muslimska kvinnornas situation och specifika behov.

Systerjouren Somayas kvinnojour hjälper brottsoffer både praktiskt och emotionellt via telefonjour på 17 språk, 2 skyddade boenden med 5 platser för misshandlade och hotade kvinnor samt deras medföljande barn.

Systerjouren Somaya har sedan år 2005 en fristående tjejjoursverksamhet med telefonjour, besöksmottagning med stöd- och rådgivningssamtal.

Systerjouren Somaya driver även ett skyddat boende "Styrka" med plats för 3 tjejer/unga kvinnor (18-25 år) med finansiering från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Systerjouren Somaya har enligt senaste uppgifter sammanlagt 7 personer anställda i verksamheten.

För 2007 har Systerjouren Somayas kvinnojour erhållit 400 tkr i verksamhetsstöd och Systerjouren Somayas Tjejjour 300 tkr i projektstöd från OFU. Systerjouren Somaya beviljades i april 2007 även projektstöd med 250 tkr från OFU för att anställa en verksamhetschef på halvtid under ett år. I dagsläget pågår rekrytering.

Förstärkningsbehov

Sedan starten 1998 har Systerjouren Somayas verksamhet snabbt expanderat till följd av en ökad tillströmning av stödsökande kvinnor/tjejer. Antalet anställd personal har blivit fler liksom antalet engagerade volontärer. Föreningen har gått på högtryck under lång tid och den befintliga lokalen är för liten.

Många av de kvinnor som bor i det skyddade boendet eller söker stöd hos föreningen har ett eller flera barn. Inom Systerjouren Somayas kvinnojour arbetar idag en anställd med kompetens att möta dessa barn men på grund av den höga arbetsbelastningen inom föreningen prioriteras mammans situation. Barnen kan endast bemötas enskilt i ett fåtal fall.

I april 2007 beviljade OFU Systerjouren Somaya 250 tkr för att anställa en verksamhetschef på halvtid i främsta syfte att skapa struktur inom föreningen och på så vis kvalitets-säkra och skapa kontinuitet. De anställda inom föreningen ser ett behov av att anställa en verksamhetschef på heltid samt utöka resurserna för att kunna utveckla och bedriva det arbete som man har som ambition att göra med barnen. Föreningen vill även utöka handledningen för sina anställda och frivilliga.

Förvaltningens bedömning

Under de senaste åren har tillströmningen av stödsökande kvinnor och tjejer ökat markant hos föreningen vilket resulterat i att verksamheten expanderat i snabb takt. Statistik från 2005 och 2006 visar på den betydande ökningen. 2005 hade föreningen sammanlagt 1516 stödsamtal/åtgärder och 1256 dygns beläggning i det skyddade boendet, 2006 var de sammanlagda stödsamtalen/åtgärderna 2862 och beläggningen 1726 dygn. En ökning med 47 % respektive 28 %.

Förvaltningen har under det senaste året noterat att omsättningen av personal varit förhållandevis stor. Sedan augusti 2005 har tre olika personer arbetat som samordnare i Somayas tjejjour. Under sommaren 2006 beviljades föreningen även ett extra stöd om 75 tkr från OFU för att kunna anställa vikarier, då en anställd var sjukskriven och en tjänst vakant.

Förvaltningen gör bedömningen att Systerjouren Somaya har behov av att anställa en verksamhetschef som kan överblicka verksamhetens helhet, verka som en förlängd arm till styrelsen vad gäller personalansvar och organisering samt mer aktivt verka för att stabilisera och öka verksamhetens intäkter och finansiering. Förvaltningen menar att man på så vis kan skapa en fungerande administration i verksamheten vilket i förlängningen stabiliserar och stärker föreningens verksamhet. Ansökan bör stödjas med ytterligare en halvtidstjänst avseende verksamhetschef, då en halvtidstjänst redan finansieras med medel från socialtjänstnämnden/OFU.

Förvaltningen anser även att barnverksamheter inom skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor bör prioriteras och utvecklas för att säkerhetsställa att alla de barn som bevittnat våld inom familjen får det stöd och den behandling de har rätt till. Ansökan till utveckling av barnverksamheten bör stödjas med en halvtidstjänst.

Förvaltningen anser även att ansökan om utökad handledning för de anställda och frivilliga bör stödjas.

Systerjouren Somayas förslag till ansökan innefattar även ytterligare förstärkning och utveckling av den ordinarie verksamheten. Efter prioritering och bedömning utifrån vad som anses vara den mest angelägna satsningen för föreningen och staden föreslår förvaltningen att delar av ansökan inte ska stödjas av Socialtjänstnämnden i Stockholms stad.

Det ansökta beloppet avser två halvtidstjänster 500 000 kr och handledning 50 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att ansöka hos Länsstyrelsen i Stockholms län om utvecklingsmedel till Systerjouren Somaya med 550 000 kronor.

Bilaga

Systerjouren Somayas förslag till ansökan.

1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta Fristad.

Bakgrund

Ersta diakonisällskap är en ideell förening med idémässig anknytning till Svenska kyrkan. Ersta Fristad är en del av Ersta diakonis sociala verksamhet. Ersta Fristad erbjuder sedan flera decennier tillbaka våldsutsatta kvinnor och deras barn skyddat boende som är bemannat dygnet runt. Ersta Fristad har även tillgång till utslusningslägenheter för kvinnor som bott på deras skyddade boende. I dessa lägenheter kan de bo i avvaktan på egen ny bostad med fortsatt stöd från Ersta Fristad. För barnen i det skyddade boendet har verksamheten en specialpedagog anställd på halvtid.

Ersta Fristad beviljades hösten 2006 projektstöd från OFU med 145 500 kronor för ett år för att bedriva gruppverksamhet för våldsutsatta kvinnor. Projektet drivs i samarbete med Stiftelsen Manscentrum som parallellt håller i gruppverksamhet för de män som utövat våld mot dessa kvinnor.

Utvecklingsplan

I Ersta Fristads skyddade boende får barnen samtalshjälp och stöttning av en socialpedagog som är anställd för att enbart arbeta med barnen. Detta stöd upphör i dagsläget när barnen flyttar ut från det skyddade boendet eftersom Ersta Fristad inte haft resurser att fortsätta erbjuda barnen stöd. Ersta Fristad upplever detta som en stor brist i verksamheten liksom i samhället i stort. Genom våldsdrabbade kvinnor i sin gruppverksamhet har personalen på Ersta Fristad fått information om hur svårt de har haft att hitta något stöd eller behandling för deras barn efter de flyttat ut från det skyddade boendet. 97 % av de kvinnor som deltar i grupperna har ett eller flera barn.

Ersta Fristad vill nu utveckla sin verksamhet så att den också inrymmer ett långsiktigt stöd för de barn som bevittnat våld i familjen genom att starta gruppverksamheter för barnen i Stockholm.

Projektet ska vara en del av Ersta Fristads övriga verksamheter och ytterligare ett steg i riktning mot att skapa ett center för våldsdrabbade familjer där Stiftelsen Manscentrum redan är en samarbetspartner. Målsättningen är att det redan befintliga samarbetet mellan Ersta Fristad, Rädda Barnen, barnpsykiatriska mottagningarna Bågen och Wasa fortsätter, samt att Ersta Fristad genom sina tänkta barngrupper ska komplettera övriga aktörers insatser.

Projektplanen är att söka och anställa två professionella ledare som har kunskap om traumatiserade barn och tidigare erfarenheter av att leda barngruppverksamhet för att sedan starta grupper för barn som bevittnat våld. Barngrupperna ska löpa parallellt med mammagrupperna.

Förvaltningens bedömning

Sedan november 2006 har barn som bevittnar våld i sina familjer rätt till brottsskadeersättning och från och med 1 juli 2007 förtydligades barns rätt till stöd som brottsoffer i socialtjänstlagen.

Ersta Fristads förstudier kring de insatser och gruppverksamheter som finns att tillgå för barn som bevittnat våld visar på stora brister i Stockholm liksom i övriga Sverige. Samtliga instanser som Ersta Fristad varit i kontakt med i sin förstudie på området (BUP Bågen, Rädda Barnen, BUP Wasa, fil.dr Maria Eriksson vid Uppsala universitet) är eniga om att väntetiderna för stöd och behandling för barn som bevittnat våld är alldeles för långa (årtal). Detta leder till att barnen kommer i kläm och att deras traumatiserade upplevelser blir allt svårare att läka. För närvarande har exempelvis BUP Bågen en kö på hundra barn.

Förvaltningen anser att barn som bevittnat våld inom familjen alltid ska erbjudas relevant stöd och hjälp för att bearbeta sina traumatiska upplevelser. Förvaltningen ser allvarligt på

den situation som Ersta Fristads förstudie visar på och stödjer Ersta Fristads projektplaner med att starta upp grupper för barn som bevittnat våld i Stockholms stad.

Socialtjänstförvaltningen driver sedan ett år tillbaka projektet Centrum för Gruppstöd som syftar till en ökad tillgänglighet av gruppstöd för utsatta barn. Projektet drivs med medel från Länsstyrelsen. Ersta Fristads förslag till ansökan hos Länsstyrelsen i Stockholms län stämmer väl överens med projektet Centrum för Gruppstöds intentioner.

Ersta Fristads förslag till ansökan hos Länsstyrelsen i Stockholms län innefattar även ett förstärkningsförslag till den ordinarie verksamheten (skyddade boendet) om en halvtidstjänst. Efter bedömning och prioritering utifrån vad som anses vara den mest angelägna satsningen för föreningen och staden föreslår förvaltning att denna del av ansökan inte stöds av Socialtjänstnämnden i Stockholms stad.

Det ansökta beloppet avser personal 1,5 tjänst + handledning 560 000 kr, lokalkostnad 90 000 kr, administration 25 000 kr och utvärdering/uppföljning 75 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Ersta Fristads utökade verksamheter med 750 000 kronor.

Bilaga

Ersta Fristads förslag till ansökan.

1.11. Förstärkning av frivilligorganisation/stiftelsen KFUM Fryshusets verksamhet Elektra.

Bakgrund

Fryshuset startade år 2002 ett projekt vid namn Elektra, en verksamhet som arbetar mot hedersförtryck. Verksamheten innefattar idag två olika projekt, dels stödverksamheten som vänder sig direkt till de utsatta tjejerna, dels Sharaf Hjältar ett förebyggande arbete som riktar sig till killar från 17 år och uppåt och som lever inom hederskulturen.

Elektras stödverksamhet arbetar med aktivt stöd till de utsatta tjejerna i form av stödpersoner, tjejträffar och med hjälp i akuta situationer. Verksamheten bedriver också omfattande utbildningar för dem som vill bli frivilliga stödpersoner och utåtriktade verksamheter som teater och föreläsningar.

Av OFU beviljades Elektras stödverksamhet 300 000 kronor i verksamhetsstöd för 2007.

Förstärkningsbehov

Verksamheten är idag i behov av att förstärka den akuta stödverksamheten för utsatta tjejer genom att anställa ytterligare en projektledare/administratör. Syftet är att kunna

stödja och vägleda det ökade antalet tjejer som kontaktar verksamheten, framför allt i samband med föreläsningar ute i skolorna.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att Elektras stödverksamhet bedriver ett viktigt arbete för de unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld. Projektet är väletablerat och allmänt känt mycket på grund av deras teaterföreställningar: "Elektra", "Elektras bröder" och snart "Elektras föräldrar".

Förvaltningen gör bedömningen att Fryshusets/Elektras förslag till ansökan om ytterligare en tjänst till stödverksamheten bör stödjas för att ett bra arbete fortsättningsvis ska kunna bedrivas, då den befintliga personalen varit hårt belastad det senaste året. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Det viktiga förebyggande arbete som Sharaf Hjältar utför bedömer förvaltningen bör beaktas inom det årliga regeringsanslaget mot hedersrelaterat våld.

Övriga delprojekt som anges i Fryshusets förslag till ansökan bedömer förvaltningen inte uppfylla de övergripande regeringsmålen för utveckling av kvinnojoursverksamheter. Förvaltningen hänvisar även här till regeringsanslaget som även avser förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om förstärkningsmedel till Fryshuset/Elektras stödverksamhet med 400 000 kronor.

Bilaga

Fryshusets förslag till ansökan.

1.12. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm.

Bakgrund

HOPP Stockholm arbetar med män/pojkar och kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp i sin barndom. Föreningen driver bland annat jourtelefon, stödgrupper och samtal med anhöriga .

HOPP Stockholm erhöll av OFU 330 000 kronor i verksamhetsstöd för 2007.

HOPP FIA-projektet (FIA = Funktionshinder Inte Alltid) startade i november 2006. Projektet vänder sig till kvinnor som är sjukskrivna eller förtidspensionerade som en konsekvens av sexuella övergrepp. Exempel på de vanligaste funktionshindren är: depression, fibromyalgi, sömnsvårigheter, åstörningar, missbruk, relationsproblem och kronisk smärta.

ta. Målgruppen erbjuds stödgruppsverksamhet parallellt med individuella samtal, medverkan i psykodramaverksamhet och kurs i mental och fysiskt självförsvar samt föreläsningar om sexuella övergrepp och konsekvenser av dessa.

Utvecklingsbehov

Under en första projektperiod den 1 nov 2006 – 31 okt 2007 har Länsstyrelsen i Stockholms län finansierat projektet med 300 000 kr. Föreningen har i tidigare ansökningar uttryckt behovet av att kunna arbeta med projektet under en tre års period. HOPP Stockholms förslag till ansökan avser en förlängning av FIA-projektet, från och med november 2007 till och med oktober 2008.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till en fortsättning av FIA-projektet inom HOPP Stockholm.

Det ansökta beloppet avser personal halvtidstjänst + handledning 260 000 kr, aktiviteter 20 000 kr, administration 10 000 kr och utvärdering/uppföljning 10 000 kr.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta utvecklingsmedel för HOPP Stockholms FIA-projekt med 300 000 kronor. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Bilaga

HOPP Stockholms förslag till ansökan.

1.13. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour.

Bakgrund

Stockholms tjejjour etablerades 1996 och har sedan starten erbjudit tjejer/unga kvinnor stöd och råd via telefon och inbokade besök. Föreningen bedriver en telefonjour som är bemannad på måndagar mellan 17.30 – 21.00 men telefonsvararen lyssnas av flera gånger i veckan. Föreningen erbjuder även de stödsökande tjejerna/unga kvinnorna samtalsgrupper och mötesplats.

Stockholms tjejjour erhåller sedan några år tillbaka inget anslag från Stockholms stad.

Förstärkningsbehov

Stockholms tjejjour har sedan starten helt bedrivits med frivilliga insatser, vilket fungerat bra men alltid inneburit en osäkerhet inför framtiden, begränsade möjligheter till utveckling och långsiktig planering. För att kunna förbättra verksamheten, utveckla mer stabilitet, kontinuitet och systematik, utveckla administrationen och trygga samordningen är föreningen i behov av en anställd.

Stockholms tjejjour beviljades i april 2007 medel från Länsstyrelsen i Stockholms län för att finansiera en deltidsanställd under ett år (200 000 kronor). På grund av möjligheten till en anställd inom verksamheten har arbetet underlättats och förbättras betydligt. Föreningens ansökan avser en önskan om att deltidstjänsten förlängs efter mars 2008 och medel till lokalhyran på 130 000 kronor.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till en fortsatt förstärkning av Stockholms tjejjours verksamhet och att denna även inrymmer föreningens lokalhyra.

Det ansökta beloppet avser personal en halvtidstjänst 200 000 kr och hyreskostnader 130 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta förstärkningsmedel för Stockholms tjejjour med 330 000 kronor.

Bilaga

Stockholms tjejjours förslag till ansökan.

1.14. Kvinnors nätverk - Linnamottagningen, kompetenshöjande utbildningar

Mål

Kvinnors Nätverks och Linnamottagningens mål är att:

- utöka kompetensen bland Kvinnors Nätverks och Linnamottagningens anställda så att de bättre kan möta kvinnor/tjejer som även blivit våldtagna, utsatta för incest samt har missbruksproblem,
- utbilda personalen i samtalsmetoder för att bättre möta kvinnorna/tjejerna.

Bakgrund

Den här ansökan handlar om Kvinnors Nätverks och Linnamottagningens kompetenshöjande personalutbildningar. Kvinnors Nätverk är en ideell förening och Linnamottagningens huvudman.

Kvinnors Nätverk har för år 2007 erhållit verksamhetsstöd med 1,1 miljoner kronor från socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU).

För närvarande är Kvinnors Nätverk huvudman för fyra projekt som alla har hedersproblematiken som sin huvudfråga.

- * Rådgivning för vuxna kvinnor med 5 anställda.
- * Stödpersonsverksamhet med 1 anställd, som håller i det, och ca 20 volontärer som stödpersoner.

- * Linnamottagningen med 3 anställda. Mottagningen riktar sig till tjejer och killar och erbjuder stödsamtal. Arbetar med att rekrytera, utbilda och handleda familjehem som många av de tjejer som har kontakt med Linnamottagningen bor i.
- * Drop-inverksamheten med 3 anställda. Den är en öppen mottagning som riktar sig till tjejerna.

Många av de kvinnor/tjejer som föreningen träffar i stödsamtal och i sin öppna verksamhet har även utsatts för våldtäkter och incest, en del har även en missbruksproblematik. Det är svårt att hänvisa dessa kvinnor/tjejer till andra verksamheter inom kommunen som arbetar med den specifika problematiken i och med att hedersproblematiken komplicerar kvinnornas livssituation.

Projektplan

Föreningen har för avsikt att ta kontakt med specialistmottagningar och föreningar som har spetskompetens i frågor om sexuella övergrepp och missbruk. Kvinnors Nätverk har tagit kontakt med Marsta gård, ett behandlingshem inom Ersta diakoni för tjejer som varit utsatta för sexuella övergrepp. Marsta gård kan erbjuda en utbildning i hur Kvinnors Nätverk-Linnamottagningen kan möta tjejer som utsatts för sexuella övergrepp.

Föreningen avser även att delta i någon av de många utbildningar som erbjuds i MI (motiverande intervju) av olika utbildningsföretag då de anser att detta skulle fördjupa personalens kunskaper i samtalsmetodik.

Kvinnors Nätverk har även för avsikt att ta kontakt med RSCI (Riksföreningen stödcentrum mot incest) eller HOPP (en riksorganisation mot sexuella övergrepp) samt Södersjukhusets mottagning för våldtagna kvinnor för att se om det är möjligt att kunna få del av deras kompetens. När det gäller missbruksproblematiken kommer de att ta kontakt med Maria Beroendecentrum.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att Kvinnors Nätverks och Linnamottagningens verksamheter kompletterar kommunala verksamheter samt att de når kvinnor och tjejer som inte i första hand skulle söka kommunal hjälp. Föreningen och mottagningen har spetskunskap i frågor om hedersrelaterat liv och våld. Nytt kunskapsbehov har uppkommit därför att fler av de hjälpbehövande tjejer har missbruksproblem och/eller problem p.g.a. sexuella övergrepp. Förvaltningen anser att det angeläget för personalen att få de kompetenshöjande utbildningarna för att ytterligare kvalitetssäkra verksamheten.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om 200 000 kronor för Kvinnors Nätverks/Linnamottagningens kompetenshöjande utbildningar.

Bilaga

Ansökan

1.15. Stockholmsuppdragen i hedersrelaterat förtryck och våld

Bakgrund

Kommunfullmäktige har den 16 april 2007 beslutat att ge socialtjänstnämnden två övergripande uppdrag om hedersrelaterat våld.

Det första uppdraget handlar om en stadsövergripande kartläggning om det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i Stockholm samt av sådana hedersrelaterade inskränkningar som begränsar barns, ungdomars och kvinnors personliga rörelsefrihet. Återrapportering skall göras till fullmäktige.

Vidare skall socialtjänstnämnden återkomma till fullmäktige med förslag om former för hur kunskap om barns, ungdomars och kvinnors rättigheter enligt svensk lagstiftning effektivast ska överföras till människor som har flyttat till Sverige men som kan antas ha bristande kunskaper och erfarenheter av sådan rättighetslagstiftning.

En särskilt viktig roll i det förebyggande arbetet har skolan och förskolan. För att stärka pojkars och flickors medvetande och kunskaper om det könsrelaterade våldet bör insatserna riktas mot dem så att de själva kan vara en del i det förebyggande arbetet.

Arbetet med utredningen har inletts genom att en projektledare har tillsatts inom befintlig finansiering. Till utredningen finns dock möjligheter att koppla forskningsinsatser i syfte att genomföra en detaljerad kartläggning i ett antal Stockholmsskolor, vilket skulle ge ett unikt material av nationellt intresse. En utökad utredning skulle ge förutsättningar för detaljerade studier av enskilda fall och händelser som faller inom ramen för det hedersrelaterade våldet/förtrycket. En plan för ett utökat forskningsprojekt har tagits fram i samråd med Stockholms universitet. Planen omfattar insatser från en disputerad forskare samt två doktorander under en tidsrymd av 12 månader. För detta ändamål ansöker Socialtjänstnämnden i Stockholms stad om 2,0 miljon kronor.

Projektplan

En styrgrupp har konstituerats med socialborgarrådet som ordförande. Till projektledare har utsetts en person med erfarenheter av hedersrelaterat våld inom polismyndigheten. Forskare och forskarassistenter kommer att engageras i olika delar av projektet. Enligt en preliminär plan beräknas projektet pågå under drygt ett år, t.o.m. oktober 2008.

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden i Stockholms stad beslutar att ansöka om 2,0 kronor hos Länsstyrelsen i Stockholms län i syfte att täcka delar av kostnaderna för projektet om hedersrelaterat förtryck och våld.

Bilaga

KF-uppdraget som underlag till ansökan.

1.16. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm.

Bakgrund

Stiftelsen Manscentrum bedriver verksamhet för män med kriser/problem eller aggressionsproblem som försvårar deras liv. Inom verksamheten erbjuder manscentrum rådgivning/terapi för män per telefon eller enskilt, bedriver gruppterapi för män som misshandlar och ger även visst parallellt stöd till kvinnor som lever i otrygga och /eller våldsamma familjerelationer.

Av socialtjänstnämndens förenings- och organisationsutskott (OFU) beviljades Stiftelsen Manscentrum i Stockholm 1 433 000 kronor i verksamhetsstöd för 2007.

Föreningen har även erhållit projektstöd under 2006 och 2007 med 300 000 kr per år för utveckling av gruppbehandling för våldsamma män.

Utvecklingsbehov

Under de senaste åren har ett ökat antal kvinnor som lever i våldsamma relationer kontaktat Manscentrum i Stockholm för att få hjälp och samtalsstöd. Manscentrum arbetar primärt med våldsutövande män och har ingen verksamhet för deras kvinnor. Mot bakgrund av detta har Manscentrum under lång tid sökt samarbetspartner som parallellt kan hjälpa kvinnorna. Under de senaste åren har ett samarbete växt fram mellan Manscentrum och Ersta Fristad.

År 2006 beviljades Manscentrum 250 000 kronor från Länsstyrelsen i Stockholms län för ett projekt där tanken är att på sikt arbeta med hela familjen. Manscentrum behandlar mannen för sitt våldsamma och aggressiva beteende, Ersta Fristad (med stöd från OFU) ger kvinnan stödsamtal och ambitionen är att även barnen ska erbjudas adekvat hjälp. Arbetet med de våldsamma männen sker i gruppterapiform av legitimerade psykologer och psykoanalytiker. Verksamhetsledarna på Manscentrum och Ersta Fristad samarbetar och behandlarna/terapeuterna har gemensam handledning och arbetsträffar.

Projekttiden för det pågående projektet är tre år och för det första året (2006) finansierades med medel från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att det är angeläget att män med våldsproblematik i sina nära relationer får stöd och hjälp och att satsningar görs för att arbeta med hela familjen som lever med detta våld.

Förvaltningen ser projektet i sin helhet som värdefullt för kvinnofridsfrågan, där gruppbehandling för män kan ses som en förebyggande insats. Förvaltningen gör bedömningen att Stiftelsen Manscentrums ansökan om fortsatta utvecklingsmedel för det andra året ska stödjas så att metodutveckling med Ersta Fristad kan fortsätta. Det ansökta beloppet

(250 000 kronor) avser i sin helhet gruppstöd för de män som utövat våld mot den kvinna som de lever/levt med.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum med 250 000 kronor.

Bilaga

Stiftelsen Manscentrum i Stockholms underlag till ansökan.

Förvaltningens samlade bedömning

I regeringens beslut om och länsstyrelsens riktlinjer för utvecklingsmedel till kvinnojourssverksamhet betonas att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och deras barn ska långsiktigt förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommuners kvinnofridsarbete ska bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat. Av kommunerna förväntas i första hand att den egna kommunala verksamheten utvecklas till stöd för kvinnor och barn.

Förvaltningen har inte rangordnat de ansökningar som anges i detta ärende. Dock vill förvaltningen framföra att, vid en prioritering, bedöms nedanstående ansökningar som de mest angelägna.

Pågående utvecklingsprojekt

- 1.1. Relationsvårdscentrum (RVC)
- 1.12. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projekt inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm
- 1.16. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm

Utvecklingsmedel för nya verksamheter

- 1.15. Stockholmsuppgiften i hedersrelaterat förtryck och våld.
- 1.2. Att möta våldsutövande män - uppdragsutbildning vid Uppsala universitet
- 1.3. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik
- 1.5. Utvecklingsmedel till kvinno- och barnsjoursverksamhet i Alla kvinnors Hus (AKH)
- 1.6. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafem
- 1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisation neon, stiftelsen Ersta Fristad

Förvaltningens förslag

1. Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel till kvinnojourssverksamheter ur år 2007:s anslag för följande projekt:

- 1.1. Relationsvårdscentrum (RVC) med 3 000 000 kronor.

- 1.2. Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal med 450 000 kronor.
- 1.3. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik med 1 775 000 kronor.
- 1.4. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning med 1 537 000 kronor.
- 1.5. Utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH) med 600 000 kronor.
- 1.6. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafem med 1 900 000 kronor.
- 1.7. Förstärkningsmedel till frivilligorganisation Terrafem Stockholms ordinarie verksamhet med 230 000 kronor.
- 1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt med 200 000 kronor.
- 1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya med 550 000 kronor.
- 1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta Fristad med 750 000 kronor.
- 1.11. Förstärkning av frivilligorganisationen/stiftelsen KFUM Fryshusets verksamhet Elektra med 400 000 kronor.
- 1.12. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm med 300 000 kronor.
- 1.13. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour med 330 000 kronor.
- 1.14. Kvinnors Nätverk - Linnamottagningen, kompetenshöjande utbildningar med 200 000 kronor.
- 1.15. Stockholmsuppdragen i hedersrelaterat förtryck och våld, utvecklingsprojektet med 2,0 kronor.
- 1.16. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm med 250 000 kronor.

Bilagor:

1. Relationsvårdscentrum (RVC) ansökan till länsstyrelsen
2. Att möta våldsutövande män - utbildning för socialtjänstens personal, ansökan till länsstyrelsen
3. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, ansökan till länsstyrelsen
4. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik, ansökan till länsstyrelsen
5. Ansökan om utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet (AKH), ansökan till länsstyrelsen
6. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafems förslag till ansökan

7. Förstärkningsmedel till frivilligorganisation Terrafem Stockholms ordinarie verksamhet, Terrafem Stockholms förslag till ansökan
8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt, förslag till ansökan
9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya, förslag till ansökan
10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta Fristad, förslag till ansökan
11. Förstärkning av frivilligorganisationen/stiftelsen KFUM Fryshusets verksamhet Elektra, underlag och förslag till ansökan
12. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm, förslag till ansökan
13. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour, underlag till ansökan
14. Kvinnors Nätverk - Linnamottagningen, kompetenshöjande utbildningar, ansökan till länsstyrelsen.
15. Stockholmsuppdraget i hedersrelaterat förtryck och våld, KF-uppdraget som underlag och ansökan.
16. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm, underlag till ansökan.